

Artikel uit het Parool <https://www.parool.nl/ps/instapfeminisme-van-de-bovengrondse-te-veel-gelul-te-weinig-actie~b4b6ed22/>

<https://debovengrondse.nl/>

Acties van De Bovengrondse,

#meervrouwopstraat

88 procent van de straten die naar een mens zijn vernoemd, is naar een man vernoemd. De Bovengrondse plaatste in de nacht van 6 op 7 augustus 2018 in twaalf Nederlandse steden straatnaamborden die verwezen naar vrouwen.

Overtijdpil

De overtijdpil is niet crimineel, vindt De Bovengrondse. Toen Bureau Clara Wichmann en Women on Waves samen met verloskundigen, huisartsen en seksuologen de Nederlandse staat in 2018 aanklaagden voor het belemmeren van de toegang tot de overtijdbehandeling, protesteerde De Bovengrondse voor het gerechtshof in Den Haag.

Abortusbuddies

Mensen die hun zwangerschap laten afbreken, kunnen zich laten vergezellen door een speciaal getrainde abortusbuddy van De Bovengrondse en het Humanistisch Verbond. Inmiddels hebben zich 3500 buddy's aangemeld.

Menstruatiearmoede

Het nieuwste project van De Bovengrondse draait om menstruatiearmoede, een groot maar nog onzichtbaar probleem, waarbij mensen het tijdens hun menstruatie zonder tampons of maandverband moeten stellen, omdat die te duur zijn.

Wildplagate

Aandacht voor: 'Waar moet een vrouw na sluitingstijd van cafe's plassen?' Artikelen

---

Instapfeminisme van De Bovengrondse: 'Te veel gelul, te weinig actie'

Feministisch platform De Bovengrondse zet zich in voor gelijkheid op alle fronten. 'Er wordt veel geluld, maar weinig actie ondernomen.'

[Alice Boothby](#) 23 augustus 2019, 10:54

De Ferdinand Bolstraat heette in de zomer van 2018 heel even Mies Bouwmanstraat en het Rokin werd omgedoopt tot de Beyoncé Boulevard. Het ophangen van alternatieve straatnaambordjes in twaalf Nederlandse steden was de eerste campagne van De Bovengrondse, bedoeld om aandacht te vragen voor het feit dat het merendeel van de straten is vernoemd naar mannen.

Marthe de Win, Santi van den Toorn en Eva de Goeij (v.l.n.r.) maken zich hard voor wat zij instapfeminisme noemen. Beeld Wollaert Carly

Het was meteen raak: #meervrouwenopstraat haalde wereldwijd het nieuws. De BBC, The Guardian, The New York Times en CNN: allemaal wilden ze weten wie achter de actie zaten. Een hectische periode voor oprichters Bregje Hofstede (30), Santi van den Toorn (30) en Marthe de Win (29). “Het was een ludieke actie,” zegt De Win. “Maar: we zijn een serieuze beweging. We beginnen het gesprek met opvallende acties en proberen zo het systeem te veranderen.”

De vrouwen raakten betrokken bij het platform nadat ze in 2016 een lezing van schrijver Naomi Wolf hadden bezocht. De Amerikaanse feministe had het publiek opgeroepen zelf aan de slag te gaan met feminisme. Na afloop van de lezing deed Hofstede een oproep aan de zaal om ter plekke een mailingslijst aan te leggen van mensen die ‘iets’ wilden doen. Van den Toorn en De Win twijfelden geen seconde en meldden zich aan. “Als het op feminisme aankomt, wordt er veel geluld, maar weinig actie ondernomen,” zegt De Win. “Iedereen wil wel iets doen, maar wát dan?”

Ook Van den Toorn vindt dat er nog veel moet gebeuren op het gebied van feminisme. Ze spreekt uit ervaring: “Als vrouw op de TU Delft werd ik anders behandeld, en dat was niet anders toen ik in de IT ging werken. Ze zagen me voor koffiejuffrouw aan. Dat maakte me kwaad, wat een goede drijfveer is voor mijn werk voor De Bovengrondse. Ik heb altijd moeite gehad met onrechtvaardigheid.”

Mee naar de kliniek

Feminisme anno 2019 is een brede beweging. Dat zie je ook bij De Bovengrondse, waar het begrip verder opgerekt wordt: het platform houdt zich evenveel bezig met inclusiviteit als met gelijkwaardigheid. Van den Toorn: “Ik kom uit een feministisch gezin, maar het feminisme van mijn ouders is niet mijn feminisme. Mijn moeder paste zich aan de mannelijke norm aan door een vrouwelijke directeur te zijn. Dat verstond zij onder emancipatie. Wij borduren daarop voort.” De Win: “Volgens ons betekent feminisme vrijheid voor ieder mens, ongeacht gender. We kijken naar wat er op systeemniveau veranderd kan worden en schuwen taboes als abortus niet.”

De Win doelt op het abortusbuddyproject van De Bovengrondse, waarbij vrijwilligers worden getraind mee te gaan met een vrouw die haar zwangerschap laat afbreken als ze een abortuskliniek bezoekt. Eva de Goeij (28), projectleider: “Eind vorig jaar onderging ik zelf een abortus. Ik schaamde me erg en kwam bij de kliniek ook nog een anti-abortusdemonstrant tegen. ‘Het is moord, je gaat naar de hel’, schreeuwde hij.”

Tegen die demonstranten kon De Goeij weinig doen: volgens de Nederlandse wet mogen zij er staan. Maar het was voor haar wel een drijfveer om samen met De Bovengrondse en het Humanistisch Verbond het buddysysteem te ontwikkelen, zodat mensen zo ongestoord mogelijk langs de demonstranten kunnen lopen.

De Goeij: “Ik vind het belangrijk om los te komen van taboes die ons niet verder helpen. Waarom wordt er op mij als vrouw neergekeken als ik me uit over seksuele verlangens? En waarom ligt de verantwoording van anticonceptie bij mij? Toen ik me bij De Bovengrondse aansloot, durfde ik me nog geen feminist te noemen. Ik wilde eerst leren begrijpen wat het is, of het wat voor mij is. Nu noem ik mezelf wel zo. Net als mijn moeder, die met de baas-in-eigen-buikdemonstraties van Dolle Mina heeft meegelopen.”

Het werk van De Bovengrondse kan ook rekenen op kritiek. De groep ontvangt weleens vervelende berichten, via de e-mail en op sociale media. Niet iedereen kan het met je eens zijn, zegt Van den Toorn. “Ik sta alleen de mensen te woord die inhoudelijk reageren en vragen hebben. Als we naar elkaars ervaringen en overtuigingen luisteren, kunnen we daar alleen maar beter van worden. Op die manier zijn de echte ‘haters’ ook interessant.”

“Je doet ‘iets feministisch’, dus je kunt een kritische noot verwachten,” zegt De Goeij. Mijn vrienden reageren positief op mijn werk bij De Bovengrondse. Soms snappen ze niet precies wat ik doe, maar dat verwacht ik ook niet van ze. Ik heb wel pittige discussies met ze gehad over abortus, maar dat vind ik alleen maar goed.”

Blijven groeien

De keukentafel waaraan De Bovengrondse in 2016 nog vergaderde, is inmiddels ingewisseld voor een virtueel kantoor in de vorm van Slack (een berichtenapp, speciaal gericht op teams) en grotere, gehuurde vergaderruimtes. Dat moet ook wel, want met inmiddels ruim vijftig actieve vrijwilligers is De Bovengrondse een almaar uitdijende beweging.

Van den Toorn: “Elke vrijwilliger kost tijd. Ik ben zo’n drie volle dagen in de week vrijwillig met De Bovengrondse bezig, naast mijn betaalde baan als projectmanager. Mijn werkgever stelt zich flexibel op en ik kan altijd schuiven met afspraken. We piekeren er hoe dan ook niet

over te stoppen met groeien. Het is aan ons om een goede structuur op te zetten voor vrijwilligersmanagement. Daarnaast gaan we op zoek naar fondsen, subsidies en investeerders. Al moeten we wel goed nadenken hoe onze organisatie er dan uit zal gaan zien en wat voor consequenties dat heeft.”

De deur staat altijd wagenwijd open voor nieuwe ideeën. Er worden regelmatig ‘femibo’s’ georganiseerd, waarbij mensen kunnen langskomen om ideeën te pitchen. Van den Toorn: “De Bovengrondse is instapfeminisme. Je hoeft geen genderstudies te hebben gedaan om erbij te komen. Je kunt gewoon aanschuiven en het leuk vinden om actie te ondernemen en te leren.”

De initiator van een idee moet wel zelf de kar trekken. “We kunnen naast onze eigen jaarlijkse projecten niet nog honderd andere projecten coördineren, maar wel faciliteren. Dat is al een hele uitdaging.”

Volgende maand rolt de beweging een nieuwe campagne uit. Veel willen ze er niet over kwijt, maar het draait om vrouwen die het tijdens hun menstruatie zonder tampons of maandverband moeten doen, simpelweg omdat het te duur is. Ofwel: menstruatiearmoede. “Dat is weer zo’n zaak waarvan veel mensen niet weten dat het een probleem is,” zegt De Win. “Zoiets pakken we graag aan. We gaan liever op zoek naar nieuwe perspectieven dan op de geijkte paden te blijven. Ik kan me voorstellen dat we in de toekomst zelfs meer gaan werken met antiracisme- en milieubewegingen.” Van den Toorn: “Wanneer ons werk klaar is? Ik denk dat we dat zelf niet zullen meemaken.”